

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
TERÜLETI KÖZIGAZGATÁSÉRT ÉS VÁLASZTÁSOKÉRT FELELŐS
ÁLLAMTITKÁR

XXII-6/821/7/2013.
ügyintéző: Ócsai Erika dr.
telefonszám: 06-1-795-6115
melléklet: BM állásfoglalás

Kapják: fővárosi és megyei kormány megbízottak

Székhelyeiken

Tárgy: BM állásfoglalás az átruházott hatáskör további átruházásának tilalmával kapcsolatosan

Tisztelt Kormány megbízott Asszony!
Tisztelt Kormány megbízott Úr!

Egy helyi önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (4) bekezdésében foglaltak alapján átruházott képviselő-testületi hatáskörök további átruházhatóságának tilalmával kapcsolatosan kért állásfoglalást.

Az önkormányzat – hivatkozással az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. § (2) bekezdésében, valamint az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 43/A. § (2) bekezdésében foglaltakra is – megkeresésében jelezte, hogy a gyakorlatban folyamatos problémaként merül fel az átruházott hatáskör további átruházásának tilalma abban a tekintetben, hogy a képviselő-testület által a polgármester általános helyetteséül választott alpolgármester helyettesítési jogkörének gyakorlásakor jogosult-e a költségvetési rendeletben a polgármester hatáskörébe utalt intézkedéseket meghozni vagy helyettesítési jogköre ebben a tekintetben korlátozott.

Az átruházott képviselő-testületi hatáskör további átruházhatósága tilalmának terjedelmével kapcsolatosan a szakmai állásfoglalás kialakítására hatáskörrel rendelkező Belügyminisztériumot megkerestem.

A Belügyminisztérium állásfoglalásában egyértelművé teszi egyrészt azt, hogy a polgármesterre átruházott testületi hatáskör további átruházására nincs lehetőség, másrészt, hogy az alpolgármesterre – figyelemmel arra, hogy a funkciója a polgármester helyettesítése – a képviselő-testület hatáskört nem ruházhat át.

A Belügyminisztérium állásfoglalása alapján a polgármester a rá átruházott hatáskör gyakorlásával az alpolgármestert nem bízhatja meg, igényelheti azonban az átruházott

hatáskör gyakorlásában az alpolgármester előkészítő, koordinációs, képviseleti tevékenységét, de a hatáskör jogosítottja, felelőse továbbra is teljes egészében a polgármester marad. Továbbá a polgármester a hatáskörébe tartozó ügyekben kiadmányozási jogkört adhat az alpolgármesternek.

Ezen túlmenően kell figyelembe venni azt az esetet, amikor a polgármester működésében akadályoztatva van. Ekkor ugyanis életbe lépnek az Mötv-nek a polgármester általános helyettesítésére vonatkozó rendelkezései, amikor is a felhatalmazással rendelkező alpolgármester teljes jogkörrel helyettesíti a polgármestert.

Tekintettel arra, hogy a helyi önkormányzatok feletti törvényességi felügyelet gyakorlása során a jelzett kérdés más önkormányzat részéről is felmerülhet, az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében a Belügyminisztérium állásfoglalását mellékelten megküldöm.

Budapest, 2013. június „13”

Tisztelettel

Dr. Szabó Erika

területi közigazgatásért és választásokért felelős
államtitkár

BELÜGYMINISZTERIUM

FARKASNÉ DR. GASPARICS EMESE
Önkormányzati Helyettes Államtitkár

Tárgy: Átruházott hatáskör gyakorlása.
Ügyszám: BM/8397-2/2013.
Ügyintéző: dr. Győrpál Elemér
Telefon: 441-1198
e-mail: elemer.gyorpal@bm.gov.hu
Hiv. szám: XVI/21852/2013.

dr. Szeles Gábor úrnak
jegyző
Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata

Budapest

Tisztelt Jegyző Úr!

A polgármesterre átruházott hatáskör alpolgármester által történő gyakorlására vonatkozó – dr. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes úrhoz intézett, és általa válaszadás végett hozzám megküldött – megkeresésére szakmai álláspontomról az alábbiakban tájékoztatom.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) a képviselő-testület hatáskörének átruházásával kapcsolatosan a következők szerint rendelkezik:

„41. §. (4) A képviselő-testület - e törvényben meghatározott kivételekkel - hatásköreit a polgármesterre, a bizottságra, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.

(5) Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.”

Az alpolgármesterrel kapcsolatos kérdéseket a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) még hatályban lévő 34. §-a szabályozza:

„34. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy vagy több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai

közül választ meg. Az alpolgármester megbízatása megszűnik, ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

(2) Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vesz. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait.

(4) *Az alpolgármester megbízatása a megválasztásával kezdődik és amennyiben az önkormányzati választáson települési képviselőnek megválasztották, akkor az új képviselő-testület alakuló üléséig tart. Ha az alpolgármestert az önkormányzati választáson települési képviselőnek nem választották meg, akkor az alpolgármesteri megbízatása a választás napjával megszűnik.*

Álláspontunk szerint az Mötv. és az Ötv. hivatkozott szakaszai egyértelműen szabályozzák mind a hatáskör átruházás, mind pedig a polgármester helyettesítésének problématerületét. A jogszabályi rendelkezések alkalmazásakor a két területet kellően el kell határolni, és a jogintézményi sajátosságuknak, a jogalkotó szándékának megfelelően szükséges alkalmazni.

Eszerint a képviselő-testület a 41. § (4) bekezdésében írt szerveire – köztük a polgármesterre – ruházhatja át hatáskörét. Ez a jogosítottság a polgármestert önállóan, e tisztségéhez járuló jogkörként illeti meg. Ő tartozik a képviselő-testületnek felelősséggel a hatáskör törvényes és a testület utasításainak megfelelő gyakorlásáért.

Az alpolgármester két körülménynél fogva is kizárt átruházott hatáskör gyakorlásának lehetőségéből. Egyfelől, mert nem került felsorolásra a (4) bekezdésben jogosítottak között. Másfelől, mivel a hatáskör tovább ruházásának lehetőségét a törvény a 41. § (5) bekezdésében egyértelműen tiltja.

Az Ötv. alpolgármesterre vonatkozó szabályai szerint az alpolgármester funkciója a polgármester helyettesítése, munkájának segítése. Feladatait a polgármester irányításával látja el.

Az alpolgármesteri tisztség sajátossága tehát a polgármestert – általa meghatározott mértékben, feladatkörben – helyettesítő, segítő feladatkörök ellátása. Önálló hatáskört nem kaphat, így átruházott hatáskör jogosítottja sem lehet. A polgármester a rá átruházott hatáskör gyakorlásával nem bízhatja meg. Igényelheti az átruházott hatáskör gyakorlásában az alpolgármester előkészítő, koordinációs, képviselői tevékenységét, de a hatáskör jogosítottja, felelőse továbbra is teljes egészében a polgármester marad. Továbbá a polgármester a hatáskörébe tartozó ügyekben kiadmányozási jogkört adhat az alpolgármesternek.

Más a helyzet, ha a polgármester a működésében tartósan akadályoztatva van. Ekkor életbe lépnek az Ötv. és a polgármesternek a polgármester általános helyettesítésére vonatkozó rendelkezései. A polgármester által általános helyettesítésre felhatalmazott alpolgármester teljes jogkörrel helyettesíti ilyen esetben a polgármestert. E jogkörében jogosult a testület által polgármesterre átruházott hatáskör gyakorlására is, de csak a polgármester tartós akadályoztatásának megszűnéséig.

Azt a körülményt, hogy a polgármester mikortól van akadályoztatva, és ez a helyzet mikor szűnt meg egyértelműen tisztázni szükséges.

Az Önök által jelzett probléma helyi megválasztásakor tehát a polgármester helyettesítésének vizsgálatából kell kiindulni. Azt szükséges tisztázni, hogy a polgármester

által helyettesítésére feljogosított alpolgármester mikor (és meddig) járhat el a polgármester teljes – az átruházott hatáskör gyakorlását is lehetővé tevő – jogkörében.

Jelezni kívánom továbbá azt is, hogy ez utóbbi esetben a képviselő-testületnek módjában áll a hatásköre átruházását felülvizsgálni, és indokolt esetben az erre vonatkozó rendelkezését módosítani, visszavonni.

Tájékoztatom, hogy levellem szakmai véleményt jelentő része az Alkotmánybíróság 60/1992.(XI.17.) AB. határozatára figyelemmel joghatás kiváltására nem alkalmas, kötelező erővel nem bír.

Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2013. május „14”.

Üdvözlettel:

Farkasné dr. Gasparics Emese
Farkasné dr. Gasparics Emese